Reportage

Verongelijkte boeren tijdens eerste halte "Op Toer met Demir"

Reportage

De spanning liep bij momenten op tijdens de informatieavond die Vlaamse minister van Omgeving Zuhal Demir (N-VA) maandag hield in een zaaltje in Oudsbergen. De infosessie in Limburg was de eerste halte van 'Op Toer met Demir', waarbij de minister tekst en uitleg geeft bij de stikstofplannen en andere landbouwdossiers. Terwijl Demir zich opwierp als redder van de Vlaamse landbouw, spraken de verongelijkte boeren andermaal over “contractbreuk en een onbetrouwbare overheid” toen het bijvoorbeeld ging over de versnelde afschaffing van de ontheffing op nulbemesting.

18 APRIL 2023 – LAATST BIJGEWERKT OM 19 APRIL 2023 11:30

Lees meer over:
veeteelt
stikstof
landbouw algemeen
beleid

“Ik ben niet bezeten van stikstof. Dat is ook niet de reden waarom ik in de politiek ben gegaan. Ik ben in de politiek gegaan om problemen op te lossen.” Met deze woorden opende omgevingsminister Demir de eerste in een reeks van informatieavonden. Met "Op toer met Demir", waarbij ze de komende maanden alle Vlaamse provincies zal aandoen, volgt zij het voorbeeld van haar landbouwcollega Jo Brouns (cd&v) die met zijn informatiecampagne ‘De boer op met Jo!’ eveneens het stikstofakkoord verdedigt in kleine zaaltjes volgepakt met boeren.

“Als beleidsmaker moet je moeilijke knopen doorhakken, maar je moet de beslissingen ook uitleggen aan de mensen. Daarom trek ik, net zoals vorig jaar na het Krokusakkoord, door Vlaanderen”, aldus Demir die de informatieavonden ook zegt te gebruiken voor eventuele nieuwe inzichten. “Zo zijn we ook niet doof geweest voor het argument van bijvoorbeeld de varkenshouders dat stikstofreductie op bedrijfsniveau en niet op stalniveau bekeken moet worden. Dit standpunt hebben we overgenomen in het vernieuwde stikstofakkoord van vorige maand."

Een kleine honderd mensen waren op het door N-VA-georganiseerde evenement in Oudsbergen afgekomen, waarvan minstens de helft boeren. Dat het landbouwers waren, bleek pas na afloop van de toespraken van Demir en haar kabinetsmedewerker Lieven De Stoppeleire, die inhoudelijk dieper inging op de landbouwdossiers.

“Veevoederadviseur bepaalde bedrijfsstrategie”

Het was opvallend genoeg een opmerking van De Stoppeleire die tijdens de vragenronde de eerste hoon opriep. Tijdens zijn betoog suggereerde hij dat jonge Vlaamse veehouders tegenwoordig meer bagage hebben om een duurzame bedrijfsstrategie uit te stippelen dan vroegere generaties die blindvoeren op bijvoorbeeld de veevoederadviseur. “Op deze manier heeft schaalvergroting plaatsgevonden op bedrijven die dat mogelijk niet kunnen dragen.”

Een verongelijkte boer trapte vervolgens de vragenronde als volgt af: “Deze opmerking getuigt van minachting voor de boeren en is niet bepaald de basis voor een constructief gesprek zoals jullie van ons vragen.” De Stoppeleire, wiens recente inbreng op het kabinet van Omgeving duidelijk wel gewaardeerd wordt door de boeren, nuanceerde later zijn opmerking door te stellen dat ongebreidelde groei niet langer leidend moet zijn. “Het is pertinent onwaar dat groei voor alle boeren de enige weg vooruit is”, stelde hij.

In haar toespraak ging Demir terug naar de bron van de stikstofproblematiek die zij situeert in 1996 toen de Vlaamse overheid SBZ-gebied aanduidde in het kader van de Europese habitatrichtlijn rond natuurbehoud. In de procesvorming was een gecompliceerde kaart ontstaan waarbij de 62 SBZ-gebieden als een lappendeken over heel Vlaanderen liggen. Demir sprak in dat verband van een gatenkaas die de situatie compliceert. “Op verzoek van bijvoorbeeld een burgemeester om een boer met uitbreidingsplannen te sparen, zijn delen van het SBZ-gebied vrijgehouden. Dat is toen mogelijk met de beste bedoelingen gebeurd, maar daardoor zitten we nu met de moeilijkheden.”

Duidelijkheid en rechtszekerheid vereist

Volgens de minister is er door voorgaande regeringen in de jaren na 1996 te weinig gedaan rond natuurbehoud en om de stikstofdruk te verminderen. "Veel boeren zijn ondertussen gestopt en landbouwbedrijven zijn in omvang toegenomen terwijl het inkomen van landbouwers gemiddeld 17 procent lager is dan dat van een voltijdse loontrekker", aldus Demir. “En nu moet ik de shit opruimen en word voor boeman uitgemaakt."

> **Ik moet de shit opruimen van het beleid van voorgaande regeringen en word voor boeman uitgemaakt**
>
> Zuhal Demir - Vlaams minister van Omgeving

Ze argumenteert dat ze met een gedegen stikstofakkoord net de toekomst van de landbouw wil verzekeren en een verdere impasse zoals in Nederland wil voorkomen. “Het is essentieel voor de sector dat er een degelijk stikstofakkoord komt dat duidelijkheid en toekomstperspectief biedt”, aldus een strijdvaardige Demir die zegt te kunnen leven met de boerenkritiek aan haar adres. “We zullen over tien jaar nog eens praten wanneer het stikstofbad voor een gedeelte leeg is en Vlaamse boeren weer ontwikkelingsruimte hebben.”
De stelling dat haar beleid de redding van de sector betekent, viel duidelijk niet in goede aarde bij de boeren. Deze plaatsen veel vraagtekens bij het PAS-akkoord en velen zien hun toekomst somber in. En over 'shit' gesproken, vooral de vervroegde nulbemestingsplicht in groene bestemmingen in beschermd natuurgebied lokte verongelijkte reacties op in de zaal. “Er is ons in het verleden beloofd dat wij en de volgende generatie ontheffing zouden krijgen, maar daar komt de overheid nu op terug. Dat is contractbreuk”, vertelt een aanwezig boer.

Foute beleidskeuzes

Demir reageert door de stellen dat het toekennen van deze ontheffing destijds een foute keuze van de overheid was en derhalve teruggedraaid moet worden. “Waarom zou je bemesting toelaten in natuurgebied”, stelt zij de retorische vraag. Zij voegt eraan toe dat voor deze gevallen ook een flankerende maatregel is voorzien in de stikstofplannen. “Er is een eenmalige gebruikersvergoeding voorzien van 15.000 euro per hectare”, aldus de minister die vervolgens uit de zaal te horen krijgt dat dit een peulschil is en de grond nagenoeg waardeloos wordt. "Moeten wij wel gewoon grondbelasting blijven betalen?"
Het argument dat landbouwgrond in natuurgebied bij verkoop minder waard is, wordt door Lieven De Stoppeleire resoluut weggewuifd. “De ontheffing gold voor de boer en zijn opvolging in eerste lijn. Bij verkoop aan buitenstaanders zou sowieso ook de nulbemesting van kracht worden. Het PAS-akkoord heeft met andere woorden geen impact op de waarde van de grond.”
In totaal trekt de overheid 3,65 miljard euro uit voor flankerend beleid waarbij boeren ook geholpen zullen worden - zo benadrukt Demir - bij de transitie richting een “duurzamer bedrijfsmodel en een verzoening met de ambities op het vlak van leefmilieu.”

Varkensstoppersregeling

Tijdens de toespraken stond de minister van Omgeving ook uitvoerig stil bij de uitkoopregeling voor varkensboeren. Met deze regeling, waarvoor 200 miljoen euro is uitgetrokken voor de vrijwillige uitkoop van boeren, is er volgens haar sprake van een win-winsituatie. “De regeling is er mede op verzoek van de sector gekomen en hierdoor kan enerzijds de crisis in de varkenshouderij verlicht worden en anderzijds het stikstofbad geledigd worden.
Alhoewel de varkenshouderij op dit moment door een betere prijszetting uit een langdurig en diep dal kruipen, is er volgens Demir veel interesse in de regeling. De inschrijvingsprocedure is op 3 april gestart en loop nog tot 17 mei. “In de eerste weken hebben al veel bedrijven een aanvraag ingediend”, klinkt het. Volgens een aanwezige varkensboer zijn het vooral ook murw geslagen varkenshouders die intekenen op de stoppersregeling. “Ondernemers die na jaren van crisis geen energie en zin meer hebben”, preciseert hij.

Zelf denkt de Limburgse varkenshouder, die richting zijn pensioen loopt en geen opvolging heeft, er niet over om in te stappen in de uitkoopregeling. “De vergoeding is maar een fractie van de waarde. Het is kapitaalsvernietiging”, vertelt hij. “Als ik instap in de regeling mag de grond niet meer gebruikt worden voor veeteelt en daarnaast vallen in mijn geval sommige percelen ook onder nulbemesting. Wie wil het land dan nog kopen?”

Ook de regels met betrekking tot de boerderijwoning kunnen hem niet bekoren. Deze regels schrijven voor dat in de zonevreemde woning alleen nog de boer en zijn zoon of dochter na hem mogen wonen. “Maar ik kan mijn kinderen toch niet dwingen om in ons huis te wonen”, aldus de boer die de waarde van zijn woning in rook ziet opgaan. “Mijn woning is niets meer waard als ik inteken op de regeling, terwijl de woning van mijn buren voor meer dan een half miljoen euro verkocht is.” Een andere boer valt hem bij: “Dat is discriminatie.”

Natuurpuzzel

Behalve het PAS-akkoord, passeerden ook andere grote actuele landbouwdossiers maandag de revue in Oudsbergen, zoals het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) en het mestactieplan waarmee de waterkwaliteit verbeterd moet worden. Demir benadrukte in haar uiteenzetting ook dat stikstof maar één van de instrumenten is om de kwaliteit van de natuur op te krikken. Ook bijvoorbeeld verdroging, het grondwaterpeil en bodemkwaliteit- en structuur zijn onderdeel van de natuurpuzzel die de komende decennia gelegd moet worden.

Vanuit de zaal kwamen ook vragen over een ander dossier, namelijk de nationale parken. De mededeling dat deze parken geen bedreiging vormen voor de landbouw, kon de ongerustheid onder de aanwezigen niet wegwerken. “Door er een nationaal park van te maken, plakken we een label op het gebied. Welke garantie geeft u dat hier net geen strengere regels gaan gelden als we vanuit Europa (met de nakende natuurherstelwet, red.) aanvullende eisen opgelegd krijgen voor de creatie van extra natuur?” Deze vraag werd door de minister handig ontweken.

Ondanks de onenigheid op verschillende vlakken waren de Limburgse boeren en Demir het wel over één zaak eens: het risico van de verstrekkende klimaatdoelstellingen die Europa oplegt, zeker ook in een mondiale context waarbij landen als China, India en Rusland zich niet lijken te binden en een ongelijk speelveld zou kunnen ontstaan. Demir noemde in dit verband Eurocommissaris Frans Timmermans "losgeslagen, zot gedraaid en niet te houden."

Na afloop van de toespraken en vragenronde nam Demir in de foyer nog de tijd om een persoonlijk gesprek aan te gaan met verschillende boeren. Dit terwijl de politie op een afstandje stond toe te kijken.

De eerstvolgende halte van "Op Toer met Demir" is op zaterdag 6 mei in Bilzen-Hoeselt. Daarna volgen onder meer Arendonk (31/5) en Asse (12/6).

Uitgelicht

De boer op met Jo: “De landbouwsector wordt in de steek gelaten door de politiek”

Reportage

“Teleurgesteld in de politiek.” Zo vatte een boer het stikstofakkoord samen, na afloop van een cd&v-informatieavond met Vlaams landbouwminister Jo Brouns in Malle. Brouns…

23 MAART 2023

Lees meer

Bron: Eigen berichtgeving

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada